

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка, планування та управління бізнесом»

на тему: **«Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі дочірнього будівельного підприємства холдингу «Ханнер»)»**

Виконавець:

студентка 65 групи ФЕУП

Залецька Анастасія Володимирівна

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Маркітан Олександр Сергійович

ОДЕСА – 2018

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Сучасна економіка України неможлива без ефективного функціонування будівельного ринку. Рівень його розвитку впливає на формування пропорцій й темпів розвитку галузей народного господарства, розміщення продуктивних сил і розвиток регіонів. Будівництво створює новий та реконструює діючий основний капітал. Від нього залежить розвиток житлової сфери, нових міст і селищ, окремих мікро районів, промислових і сільськогосподарських підприємств, транспортних об'єктів, лікарень, шкіл і торгових центрів. Будівельний ринок створює передумови для зростання виробництва у всіх галузях господарства. Він впливає на темпи, масштаби і розміщення виробництва як одна з найбільш капіталомістких і диференційованих виробничих систем.

Основною умовою розвитку та ефективного функціонування сучасних підприємств в ринкових умовах є їх висока конкурентоздатність. Однак, постійні зміни в зовнішньому середовищі, зростання рівня невизначеності та ризику, інтеграція України в європейський економічний простір ускладнюють діяльність вітчизняних підприємств і змушують їх шукати більш ефективні шляхи економічного зростання, використовувати комплекс економічних методів управління, ефективно розпоряджатися власними та позиковими ресурсами, нагромаджувати і раціонально використовувати виробничий потенціал, покращувати якість продукції, реалізуючи її в достатній кількості при високому технологічному рівні обслуговування.

Методичні аспекти оцінки конкурентоспроможності підприємства активно вивчаються багатьма науковцями-економістами. Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про те, що це питання є достатньою мірою висвітленим, але багатогранність діяльності підприємства та мінливість зовнішнього середовища вимагають постійного вдосконалення вже існуючих методів.

Проблема підвищення конкурентоспроможності підприємства набула глибокого та всебічного вивчення в працях зарубіжних учених (І. Ансофф, Г. Гамель, П. Друкер, Р. Ешенбах, Ф. Котлер, Р. Коуз, М. Портер, К. Прахалад, Д. Рікардо, А. Томпсон, Й. Шумпетер та ін.) та вітчизняних науковців (Л. Артеменко, В. Базилевич, І. Булах, С. Войтко, О. Гавриш, В. Геєць, Л. Довгань, М. Желіховська, Л. Карпенко, Б. Кваснюк, С. Клименко, О. Кузьмін, Т. Надтока, С. Пермінова, О. Савицька, С. Савчук, В. Фролова, Н. Хрущ, Н. Шандова, В. Шарко та ін.), які досліджували процеси управління конкурентоспроможністю підприємств, удосконалювали методологічні підходи оцінювання рівня їх конкурентоспроможності, формували наукові погляди ефективного стратегічного управління організаціями.

Метою дослідження є аналіз конкурентоспроможності ТОВ «Ханбер Трейд» та виявлення шляхів її підвищення.

Відповідно до мети дослідження поставлено наступні **завдання**:

- розкрити сутність поняття «конкуренція» та «конкурентоспроможність підприємства»;
- охарактеризувати фактори, що впливають на конкурентоспроможність підприємства;
- розглянути механізм оцінки конкурентоспроможності підприємства;
- надати загальну характеристику холдингу «Ханнер»;
- провести аналіз фінансово-економічної діяльності ТОВ «Ханбер Трейд»;
- оцінити конкурентні переваги підприємства;
- визначити пріоритетні напрями підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- розрахувати та проаналізувати показники ефективності проекту;
- виявити можливі ризики та запропонувати шляхи щодо їх мінімізації.

Об'єктом дослідження є процеси підвищення конкурентоздатності підприємства з

метою забезпечення довгострокової ефективності його функціонування.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні засади підвищення конкурентоздатності підприємства.

Методами дослідження було обрано кількісні та якісні методи: аналіз (метод пізнання, який дозволяє розділяти предмети дослідження на складові частини); синтез (метод вивчення об'єкта у його цілісності, у єдиному і взаємному зв'язку його частин, тобто, на противагу аналізу, даний метод дає можливість з'єднувати окремі частини чи сторони об'єкта в єдине ціле); метод порівняння (процес зіставлення предметів або явищ дійсності з метою встановлення схожості чи відмінності між ними, а також знаходження загального, що може бути властивим двом чи декільком об'єктам дослідження); графічний метод (передбачає зображення взаємозв'язку між двома ознаками у вигляді лінії або сукупності крапок); нормативний метод (заснований на використанні при розробці плану нормативної бази: встановлених, науково обґрунтованих і прийнятих підприємством (або законодавчо закріплених) обмежень за різними показниками та характеристиками його економічної діяльності).

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, фахова література, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, фінансова звітність ТОВ «Ханбер Трейд».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (56 найменувань) та 1го додатка. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок. Основний зміст викладено на 82 сторінках. Робота містить 14 таблиць, 18 рисунків.

Публікації. Результати дослідження були опубліковані у «Науковому студентському віснику» факультету економіки та управління підприємництвом на тему «Аналіз кон'юнктури ринку житлової нерухомості Одещини».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Сутність та значення конкурентоспроможності підприємства»** розглянуто сутність поняття конкуренція та конкурентоспроможність підприємства; наведено характеристику факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства.

У другому розділі **«Аналіз рівня конкурентоспроможності дочірнього будівельного підприємства холдингу «Ханнер»** наведено загальну характеристику ТОВ «Ханбер Трейд»; проведено аналіз його фінансового стану; здійснено оцінку конкурентних позицій підприємства

У третьому розділі **«Економічне обґрунтування шляхів підвищення конкурентоспроможності дочірнього будівельного підприємства холдингу «Ханнер»** розраховано критерії економічної ефективності розробленого проекту, виявлено можливі ризики, пов'язані з його функціонуванням.

ВИСНОВКИ

1. Конкуренція – це економічна боротьба, суперництво між відокремленими виробниками продукції, робіт, послуг щодо задоволення своїх інтересів, пов'язаних з продажом цієї продукції, виконаних робіт, наданням послуг одним і тим же споживачам.

2. Конкурентоспроможність підприємства означає суперництво, боротьбу за досягнення найкращих результатів, отримання конкурентних переваг шляхом ефективного використання всіх наявних ресурсів, виготовлення та реалізації конкурентоспроможної продукції та отримання прибутку від ведення ефективної господарської діяльності.

3. Холдинг «Ханнер» об'єднує близько 20 підприємств. У рамках даної роботи буде проаналізовано фінансово-господарську діяльність дочірнього будівельного підприємства холдингу «Ханнер» – ТОВ «Ханбер Трейд».

4. Основні засоби ТОВ «Ханбер Трейд» є зношеними, однак динаміка цього показника за аналізований період має тенденцію до зниження. Розраховані показники оцінки майнового стану свідчать про задовільне положення досліджуваного підприємства в плані динаміки розвитку й придатності його майна.

5. ТОВ «Ханбер Трейд» є фінансово залежним, протягом періоду, що аналізується, спостерігається стабільна тенденція цього показника. Розраховані показники оцінки фінансової стійкості свідчать про досить низьку фінансову стійкість досліджуваного підприємства в 2014-2017 роках.

6. Розраховані показники оцінки ліквідності ТОВ «Ханбер Трейд» за останні чотири роки свідчать про достатню швидку, поточну й низьку абсолютну ліквідність досліджуваного підприємства, тобто ТОВ «Ханбер Трейд» має достатній потенціал підприємства, що досліджується, у питанні обслуговування своїх поточних зобов'язань протягом досліджуваного періоду.

7. ТОВ «Ханбер Трейд» має низький рівень ділової активності підприємства та задовільний стан платоспроможності.

8. Розрахунок прогнозного значення чистого доходу у 2019 р. за допомогою розрахованої ВФ Кобба-Дугласа-Тінбергена отримано на рівні $130819,4 \pm 34513,2$ тис грн. З ВФ Кобба-Дугласа-Тінбергена було виключено такий фактор впливу на чистий дохід, як «Капітал». Найбільш вагомий вплив на чистий дохід здійснює такий фактор, як фонд оплати праці. Коефіцієнт еластичності, що представлений у ступені змінної «Труд», вказує, що при збільшенні фонду оплати праці на 1% чистий дохід збільшиться на 0,728%, що є суттєвим.

9. Розрахунок точкового прогнозу розміру чистого доходу на базі тренду лінійного типу показав, що цей показник у 2019 р. буде складати 117067,3 тис грн, при чому обрана лінія тренду достатньо точно описує варіацію емпіричних даних. Дане прогнозне значення чистого доходу знаходиться у межах прогнозного інтервалу, отримане за допомогою виробничої функції Кобба-Дугласа-Тінбергена.

10. В Одеській області відбувається поступове збільшення житлового фонду – з 47,7 в 1995 році до 53,6 млн. м² в 2017 році. Однак слід зауважити, що активне зростання загальної площі житла в області спостерігався до 2003 року. Починаючи з 2008 року обсяги загальної житлової площі зростають повільними темпами.

11. Багатоквартирні об'єкти зводяться будівельними компаніями, основними з яких є Kadorr Group, Інтострой, Рив'єра Девелопмент, Будова, Одісей-СМУ-11, ЗАРС, Гефест, Стікон, СМУ-1, Сфера ЛТД, Одесбуд, Materik, Ханнер та багато інших. Лідером ринку житлового будівництва м. Одеси є підприємство «KADORR Group».

12. Найбільш розповсюдженим методом визначення конкурентоспроможності підприємств є методика, заснована на теорії ефективної конкуренції. Згідно з цією теорією розрахований рівень конкурентоспроможності ТОВ «Ханбер Трейд» у 2017 році складає 0,6605, тобто підприємство має досить низький рівень конкурентоспроможності.

13. Одним з напрямків підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Ханбер Трейд» є впровадження системи заходів стимулювання збуту за допомогою технології віртуальної реальності. Дану технологію можна використовувати при продажу нерухомості, тобто клієнт може оглянути квартиру або будинок, не залишаючи офісу відділу продажів й, таким чином, зекономити свій час та час менеджера з продажів.

14. У віртуальному турі елементи інтер'єру та екстер'єру будуть імітувати реальний світ і реагувати на дії користувача. Стартові витрати на створення на реалізацію проекту складуть 104640 грн. Реалізація проекту буде проводитись без залучення кредитних коштів, повністю за рахунок підприємства (дані про наявність достатньої суми коштів підтверджуються останнім балансом підприємства).

15. Інвестовані в проект кошти повернуться за рахунок прибутку, що формує проект, протягом 5 місяців, а з урахуванням впливу фактору часу, за 6 місяців. Середня норма рентабельності проекту складе 247,75%. З рис. 3.3 видно, що прибуток, згенерований проектом за аналізований період з урахуванням впливу часу на вартість грошей на поточний момент складе 468,24 тис. грн, а кожна гривня інвестованих коштів за тих же обставин принесе 4,47 грн чистого прибутку з урахуванням вартості грошей у часі. За умови повного реінвестування генерованого прибутку проект, що аналізується, покаже прибутковість на рівні 1374,0%.

16. Аналіз беззбитковості дозволяє зробити висновок, що, задля забезпечення неотримання збитків, слід отримувати щомісячний дохід на рівні 334256 грн. Розбіжність розрахункової точки беззбитковості з інформацією на рис. 3.5 пояснюється різницею між валовим і чистим доходом, тобто на суму ПДВ.

17. Аналіз чутливості проекту дозволяє стверджувати, що проект не є стійким до таких факторів, як ціновий та вартісний, оскільки при зміні будь-якого з цих факторів на $\pm 10\%$ не зберігається нерівність $NPV > 0$. Згідно з аналізом методом «Монте-Карло» проект є стійким на 65,8%.

АНОТАЦІЯ

Залецька Анастасія Володимирівна, «Шляхи підвищення конкурентоспроможності підприємства (на прикладі дочірнього будівельного підприємства холдингу «Ханнер»»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка, планування та управління бізнесом». – Одеський національний економічний університет. – м. Одеса, 2018 рік

Розглянуто сутність поняття конкуренція та конкурентоспроможність підприємства; наведено характеристику факторів, що впливають на конкурентоспроможність підприємства.

Наведено загальну характеристику ТОВ «Ханбер Трейд»; проведено аналіз його фінансового стану; здійснено оцінку конкурентних позицій підприємства.

Розраховано критерії економічної ефективності розробленого проекту, виявлено можливі ризики, пов'язані з його функціонуванням.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкуренція, підприємство, проект, проектний аналіз.

ANNOTATION

Anatassy Zaletskaya, "Ways to improve the competitiveness of the enterprise (for example, a subsidiary of the construction company Hanner holding)".

Thesis for Master degree in specialty "Entrepreneurship, Trade and Stock Exchanges" under the program "Economics, Planning and Business Management". – Odessa National Economic University. – Odessa, 2018

The essence of the concept of competition and competitiveness of the enterprise is considered; The characteristics of the factors influencing the competitiveness of the enterprise are presented.

The general description of "Hanber Trade" Ltd is presented; an analysis of its financial status; an assessment of the company's competitive position has been made.

The criteria of the economic efficiency of the developed project are calculated, the potential risks associated with its functioning are identified.

Keywords: competitiveness, competition, enterprise, project, project analysis.